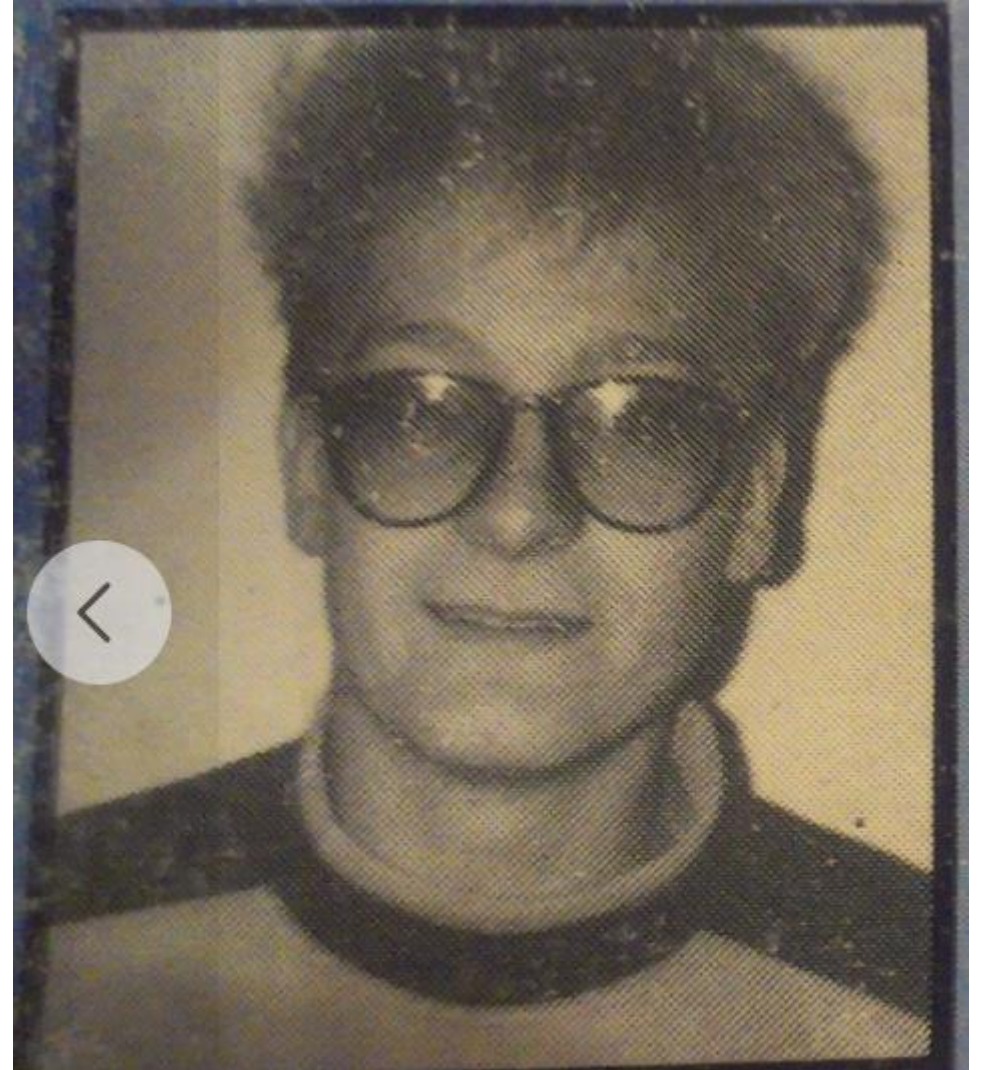

Møre og Romsdal – annerledes fylke

Orientering om prosjekt blant Romsdalskommunene, 25.08.23 – jamoda

Virkeligheten forandrer seg – og det er dårlig gjort av virkeligheten

9500 - 8000 f.Kr./BC

4500 - 3700 f.Kr./BC

1800 - 900 f.Kr./BC

Skraper
Scraper

Pilespisser
Arrowheads

Skraper
Scraper

Pilespisser
Arrowheads

Skraper
Scraper

Spydspiss
Spearhead

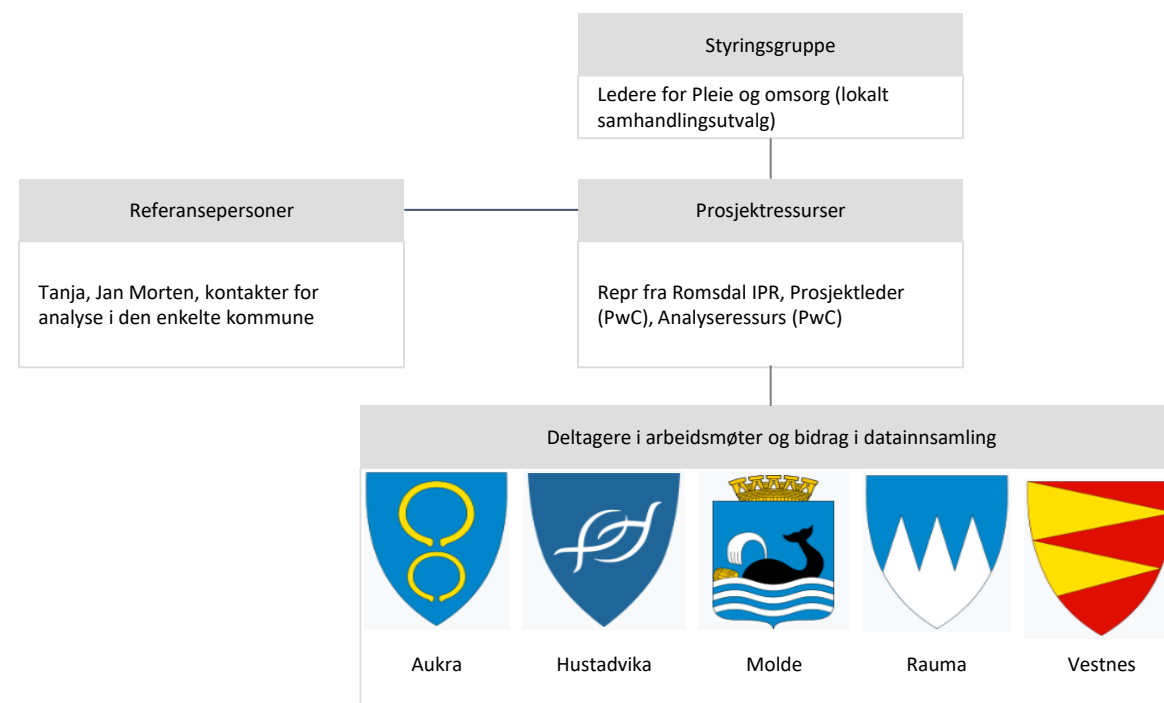
Pilespisser
Arrowheads

Kilde: Alta Museum

Romsdalskommunene ønsker å forstå årsakene til høye kostnader knyttet til pleie og omsorg

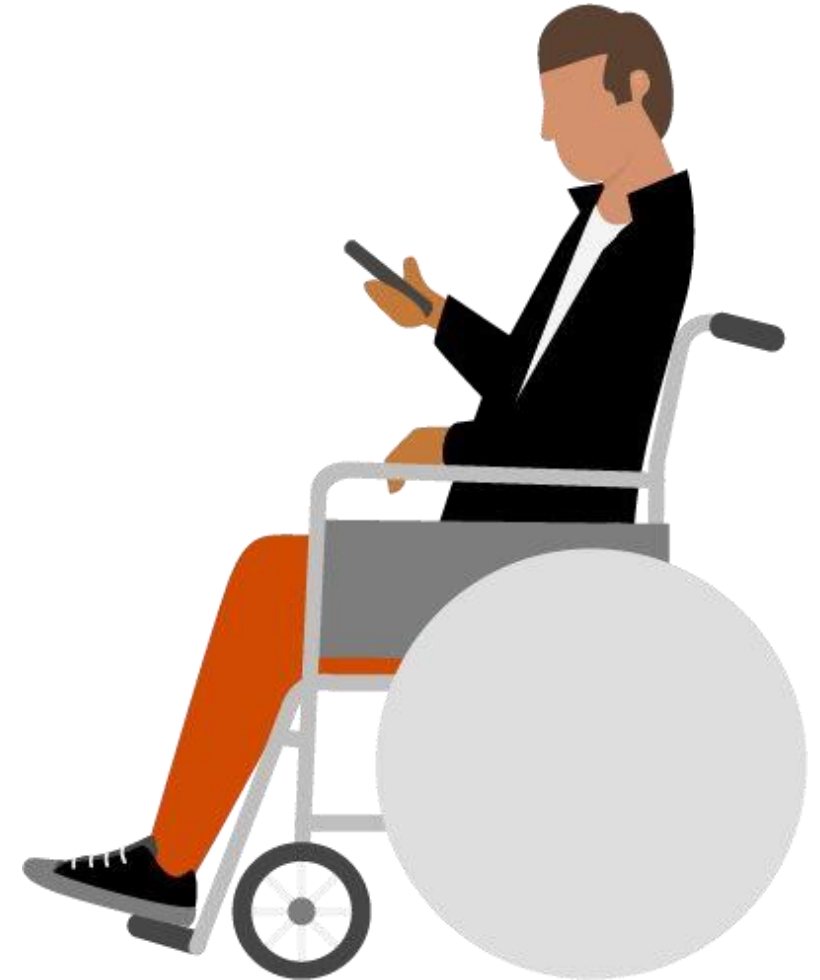
I 2022 er kostnadsnivået i kommunale helse- og omsorgstjenester per innbygger høyere enn landssnittet i Romsdalskommunene

Sammenlignet med kommunene i Trøndelag og Vestland: 30 % høyere for flere kommuner

PWC sin «Oppdragsforståelse»

- Høye kostnader knyttet til pleie og omsorg
- Ønske om å avdekke årsakene
- Det eksisterer dokumentasjon og gjennomførte analyser
- Benchmark for økt innsikt
- Analysene må dekke relevante tjenesteområder
- Økonomiske data og produktivetsdata
  - I mindre grad bemanningsdata
- Forberedt på dialog om kvalitet men forutsetter at kommunene gir lovpålagte tjenester med tilstrekkelig kvalitet
- Hvordan påvirker premissleverandører tjenestenivå og kostnadsbilde for kommunene i Møre og Romsdal?

PwC har tilbydd strukturert og verdifull innsikt i to ulike omfang

Leveranser

- Etablere prosjekt
- Utarbeide og forankre analysedesign og databehov

- Hente inn datagrunnlag fra kommunene
- Analysere og visualisere

- Gjennomføre møter med den enkelte kommune for gjennomgang av analyser og kartlegging av årsaker
- Oppsummere funn
- Presentere analyser og funn til styringsgruppe for erfaringsoverføring

- Utarbeide rapport med årsaker for høyt forbruk i prioritert rekkefølge
- Presentere rapport i aktuelt/aktuelle fora

Opsjon

- Forankre og innhente innledende innspill i den enkelte kommune

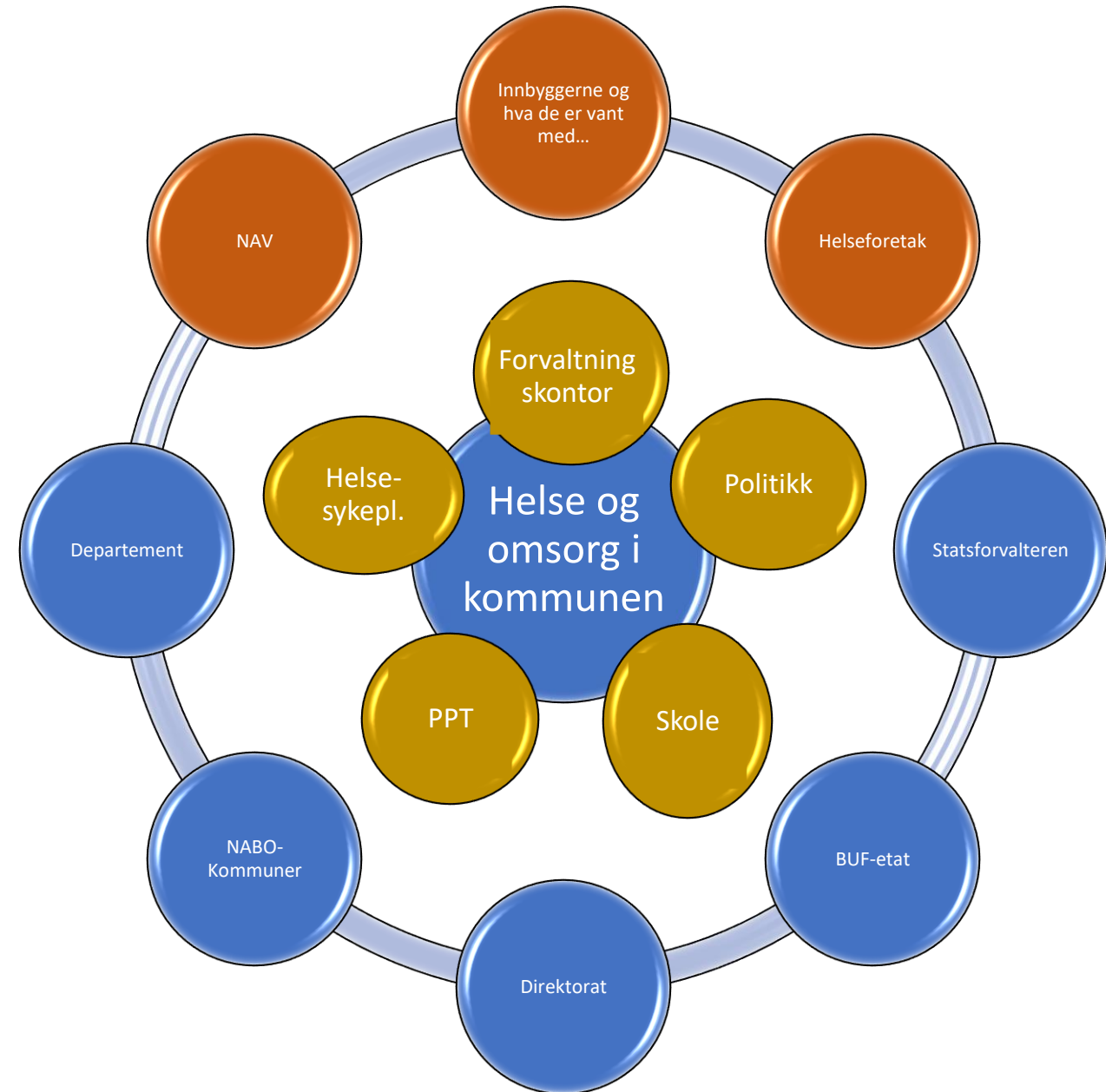
- Gjøre en kvalitativ gjennomgang av praksis og føringer fra eksterne premissleverandører
- Hente inn data for å ytterligere forstå utvalgte områder av driften

- Gjennomføre tverrkommunale arbeidsmøter for hvert tjenesteområde for erfaringsutveksling
- Gjennomføre arbeidsmøter for å utvikle tiltak og prioritering

- Levere en rapporteringsmodell for oppfølging av styringsdata i dashboard

Hvilke faktorer som påvirker?

- Helse- og omsorgstjenesten i en kommune har **mange premissleverandører**, og disse påvirker, kanskje i større grad enn KOSTRA gruppen en sammenlignes med?

Kartlegging

- Hente inn datagrunnlag fra
  - Kommunene – spesielt med fokus på å splitte opp mer kostrafunksjoner
  - Sammenlignbare kommuner (Aukra – Samnanger, Hustadvika – Verdal, Molde-Ringsaker, Rauma-Stryn, og Vestnes-Søndre Land)
  - Kostra
  - SSB
  - KPR
  - Samhandlingsbarometeret
  - Workshop i kommunen
  - Helsetilsyn
  - Møter med Statsforvalteren
  - mm
- Det jobbes fortsatt med å innhente detaljinformasjon som ikke er like lett å hente ut fra kostra... Dette gjelder spesielt fra noen av de sammenlignbare kommunene («what's in it for me»).

Rapport vil blant annet inneholde

1. Innledning
2. Metode, data og gjennomføring
3. Overordnet om kommunene og kostnadsforskjellene
4. Analyser knyttet til tjenesteområdene
5. Tildeling, samhandling og kultur
6. Årsaker og tiltak per kommune
7. Vedlegg

Fra kommunen innheter man spesifikt:

Årsverk 2022						
Antall årsverk, totalt	Andel årsverk med høyskole/uni	Andel årsverk med fagutd.	Andel årsverk med ufa	Kontroll	Antall årsverk, adm. og ledelse, kontortid	Antall årverk, nattevakt
Kun tall. Desimaler oppgis med komma. Avtalte/budsjetterte årsverk. (det som var avtalt for 2022) Ekskl. vikarer.	Cellen er ferdig formatert. Skriv inn tallet i prosent. Pass på at tallet i kolonne L summerer seg til 100 %.	Cellen er ferdig formatert. Skriv inn tallet i prosent. Pass på at tallet i kolonne L summerer seg til 100 %.	Cellen er ferdig formatert. Skriv inn tallet i prosent. Pass på at tallet i kolonne L summerer seg til 100 %.		Kun tall. Desimaler oppgis med komma. Alt som ikke er Ansikt/Ansikt Eventuell kommentar legges inn ved å høyreklikke på cellen og trykke "Legg til kommentar/New comment"	Kun tall. Desimaler oppgis med komma.

Eldreomsorg institusjon 2022				
Antall kortidsplasser	Beleggsprosent kortidsplasser	Gjennomsnittlig liggetid korttids	Antall langtidsplasser	Beleggsprosent langtidsplasser
Kun tall. KAD-plasser holdes utenfor Eventuell kommentar legges inn ved å høyreklikke på cellen og trykke "Legg til kommentar/New comment"	Cellen er ferdig formatert. Skriv inn tallet i prosent. Gjennomsnitt per år Eventuell kommentar legges inn ved å høyreklikke på cellen og trykke "Legg til kommentar/New comment"	Kun tall. Oppgis i uker Eventuell kommentar legges inn ved å høyreklikke på cellen og trykke "Legg til kommentar/New comment"	Kun tall. Eventuell kommentar legges inn ved å høyreklikke på cellen og trykke "Legg til kommentar/New comment"	Cellen er ferdig formatert. Skriv inn tallet i prosent. Gjennomsnitt per år Eventuell kommentar legges inn ved å høyreklikke på cellen og trykke "Legg til kommentar/New comment"

Eldreomsorg heldøgnsbemannet bolig/bofelleskap 2022
Antall plasser i bofelleskap Kun tall. Eventuell kommentar legges inn ved å høyreklikke på cellen og trykke "Legg til kommentar/New comment"

Fra kommunen innheter man spesifikt:

Bo og habilitering 2022		Psykisk helse og rus 2022	
Antall plasser samlokalisert i bofe	Antall plasser utenfor bofe	Antall plasser samlokalisert i bofe	Antall plasser utenfor bofe
Kun tall.	Kun tall.	Kun tall.	Kun tall.
Eventuell kommentar legges inn ved å høyreklikke på cellen og trykke "Legg til kommentar/New comment"	Eventuell kommentar legges inn ved å høyreklikke på cellen og trykke "Legg til kommentar/New comment"	Eventuell kommentar legges inn ved å høyreklikke på cellen og trykke "Legg til kommentar/New comment"	Eventuell kommentar legges inn ved å høyreklikke på cellen og trykke "Legg til kommentar/New comment"

Hjemmetjenesten 2022			
Antall brukere	Vedtaks tid	Tiltaks tid/Planlagt	Journalført tid
Totalt antall brukere i tradisjonell hjemmetjeneste.	Total vedtaks tid dersom kommunen oppgir dette i vedtaket.	Det er den tiden som er planlagt til brukerne.	Det er ansikt-til-ansikt-tiden med brukerne.
Eventuell kommentar legges inn ved å høyreklikke på cellen og trykke "Legg til kommentar/New comment"			

Fra kommunen innheter man spesifikt:

Ressurskrevende brukere med tilskudd fra staten

Ressurskrevende brukere med tilskudd fra staten, som er definert som PU

BPA-brukere (eller PA) som kommunen selv leverer tjenestene til

Vedtakstimer til BPA-brukere (eller PA) som kommunen selv leverer tjenestene til

BPA-brukere (eller PA) som kommunen kjøper tjenester til via det private

Vedtakstimer til BPA-brukere (eller PA) som kommunen kjøper tjenester til via det private

Brukere med 2-1 bemanning

Brukere med 3-1 bemanning

Brukere med 2-1 bemanning

Brukere med 3-1 bemanning

Brukere med tvangsvedtak (kap. 9)

Vedtak innen tvangsvedtak (kap. 9)

Brukere med tvangsvedtak (kap. 4a)

Vedtak innen tvangsvedtak (kap. 4a)

Brukere som er registrert som PU

Brukere på avlastning i institusjon med 2-1 bemanning

Brukere på avlastning i institusjon med 3-1 bemanning

Brukere på avlastning i institusjon under 67 år

Brukere på avlastning i institusjon over 67 år

Hjemmeboende brukere på avlastning med 2-1 bemanning

Hjemmeboende brukere på avlastning med 3-1 bemanning

Hjemmeboende brukere på avlastning under 67 år

Hjemmeboende brukere på avlastning over 67 år

Takk G... for Helseplattformen

Workshop

- Det har vært gjennomført kommunevise workshop
- Det skal i begynnelsen av september gjennomføres tverkommunale møter delt inn i tre grupper;
  - Hjemmetjeneste
  - Bo- og habilitering
  - Institusjonsdrift for eldre
- Fra første runde ble blant annet følgende omtalt:

Hvilken påvirkning har premissleverandørene våre?

- PwC har sett på flere områder, hva de konkluderer med på bakgrunn av analysen er ikke kjent. Dette blir da min vurdering!

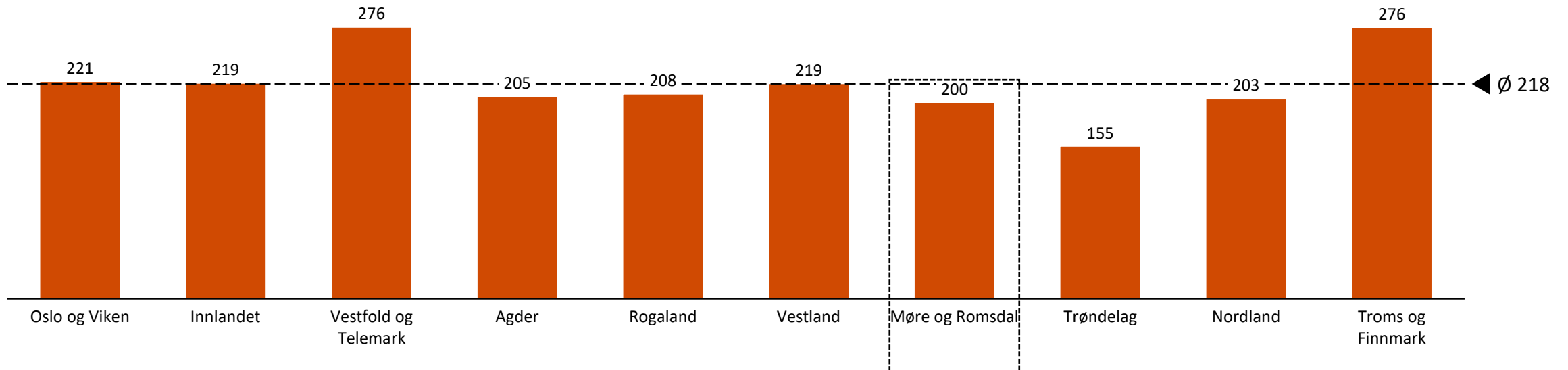
Hvordan påvirker
Statsforvalteren?

Statsforvalter gir medhold mange saker

Antall klager til statsforvalteren per 100 000 innbyggere ligger omtrent på landssnittet, mens Trøndelag ligger under snittet

Antall klager til statsforvalteren per 100 000 innbyggere

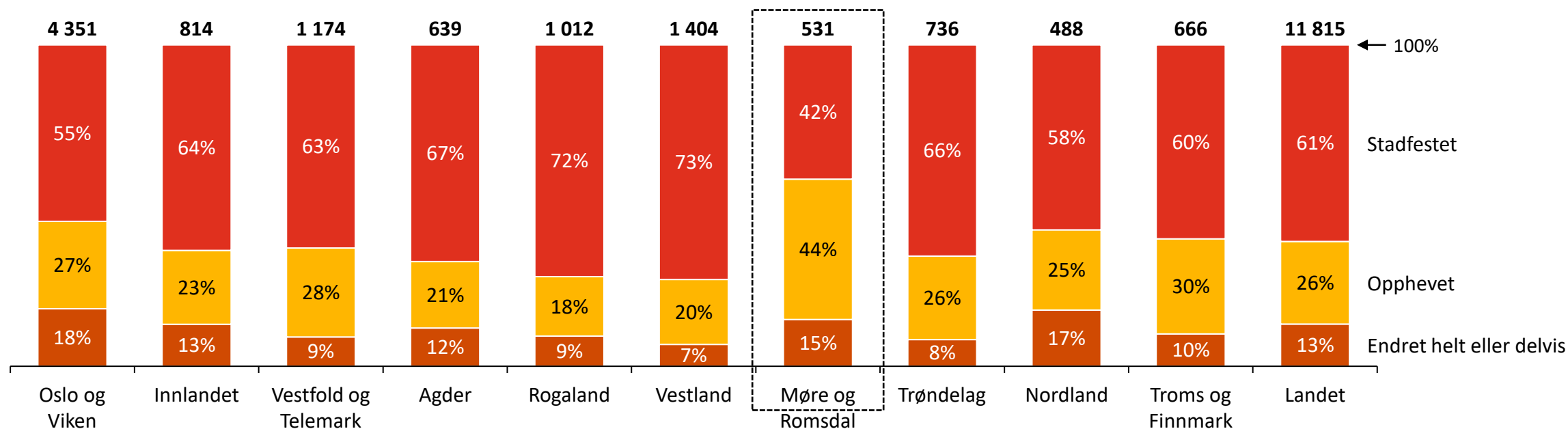

Kilde: NESTOR-rapport H1090, 23.05.2023 kl. 12:40. Rettighetsklager, helse/omsorg, rett til kommunale tjenester for 2015-2022. Sammenslåinger er hensyntatt Mottatt fra helsetilsynet

Statsforvalter gir medhold mange saker

Hele 59 % av alle klager til statsforvalteren i Møre og Romsdal ble enten opphevet eller endret i perioden 2015-2022. Dette er betydelig høyere enn andre statsforvaltere.

Resultat av klager til statsforvalteren per embete

Kilde: NESTOR-rapport H1090, 23.05.2023 kl. 12:40. Rettighetsklager, helse/omsorg, rett til kommunale tjenester for 2015-2022. Sammenslåinger er hensyntatt Mottatt fra helsetilsynet

I kommunen opplever man at lav grad av stadfesting påvirker på flere måter

- Ekstra arbeid for tildelingskontorene
- Påvirker tildelingspraksisen

Det er derfor ønskelig å gjøre noe med dette.....

MEN skriver Statsforvalteren noe om dette i rapporten «Utviklinga i kommuneøkonomien, Møre og Romsdal 2022»?

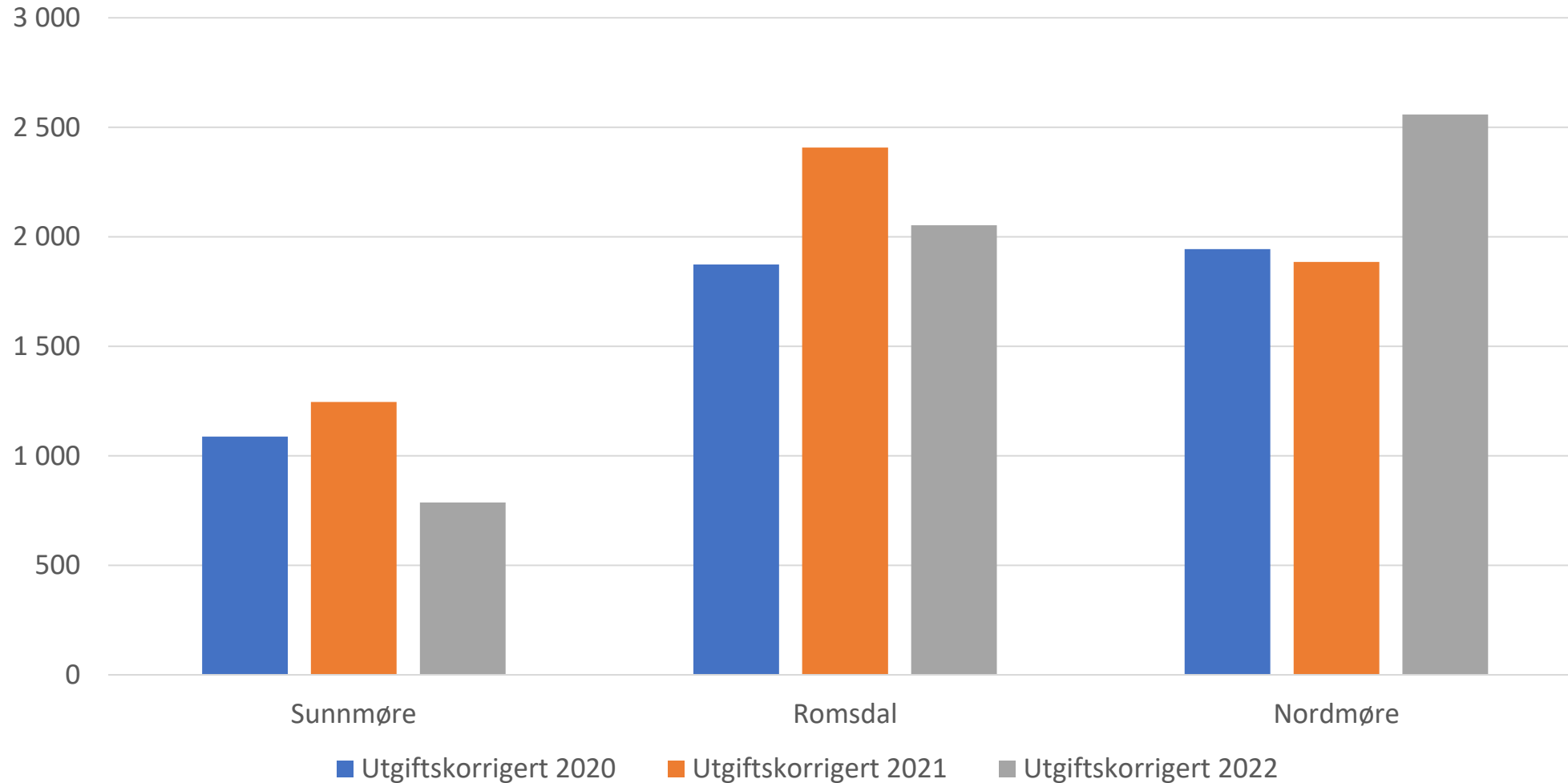

Svaret, er etter mine begrep NEI

Hvordan påvirker
bykommunene?

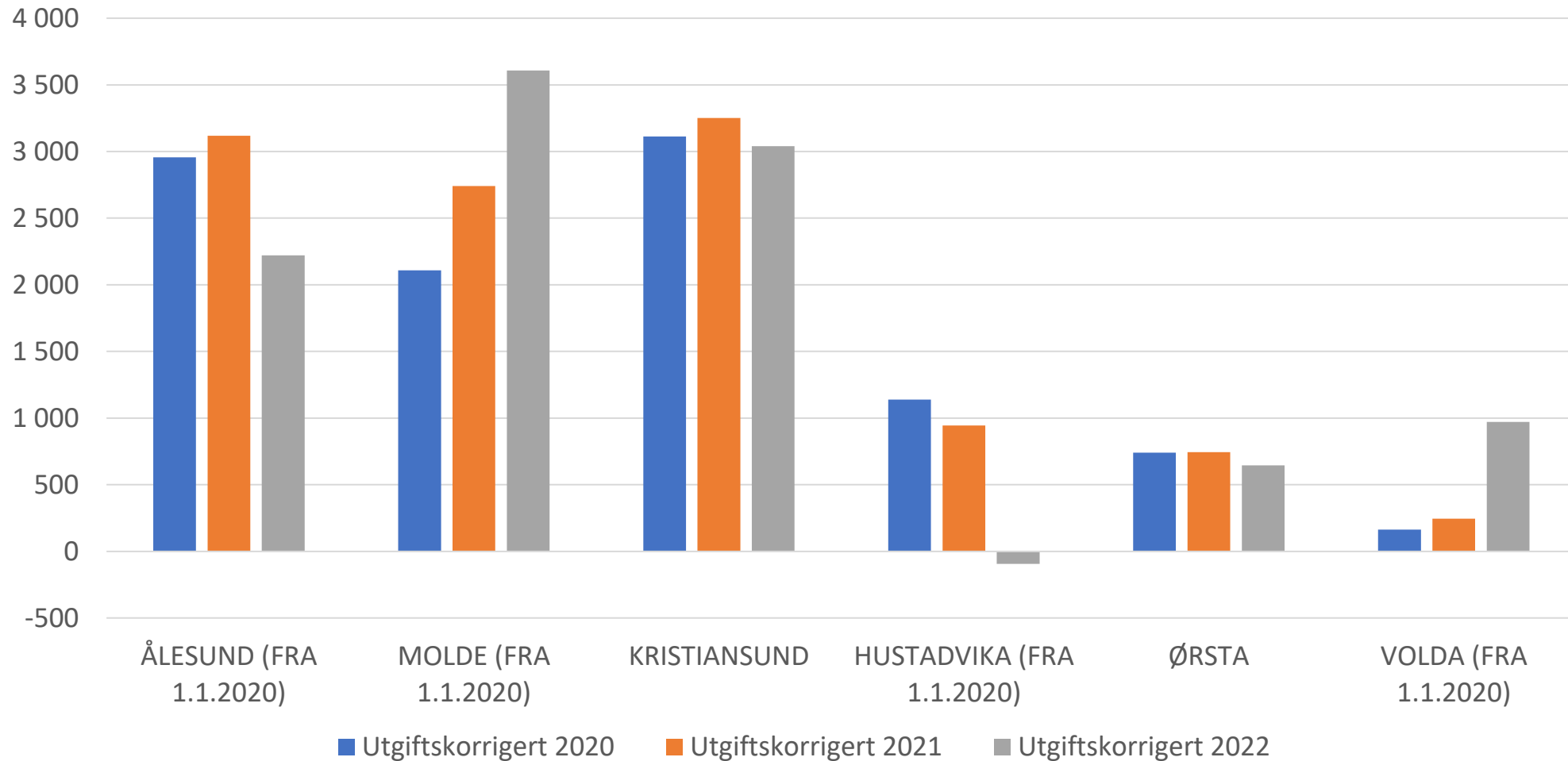
Høyere ressursbruk enn landssnittet i alle deler av fylket, men høyest på Nordmøre og i Romsdal

Ressursbruk pleie og omsorg i kommunene i Møre og Romsdal korrigert for utgiftsbehov kroner per innbygger, sammenlignet med landssnittet (=0)

Bykommunene trekker opp ressursbruken blant de største kommunene

Ressursbruk pleie og omsorg i kommunene i Møre og Romsdal korrigert for utgiftsbehov kroner per innbygger, sammenlignet med landssnittet (=0)

Hvordan påvirker
helseforetaket?

Utskrivingsklare liggedøgn

2022

Utskrivingsklare liggedøgn

5 488 984

4,5%

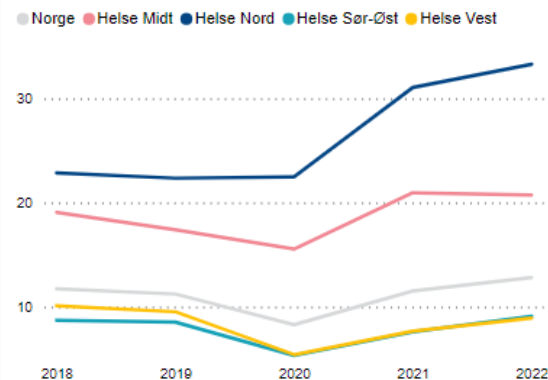

17,4%

Utskrivingsklare liggedøgn antall og per 1000 innb.

Region	Utskrivingsklare
☐ Norge	13
☒ Helse Vest	9
☒ Helse Sør-Øst	9
☒ Helse Nord	33
☒ Helse Midt	21

Utskrivingsklare liggedøgn per 1000 innb.

Utskrivingsklare liggedøgn – I Regionen

Utskrivingsklare liggedøgn

746 835

4,8%

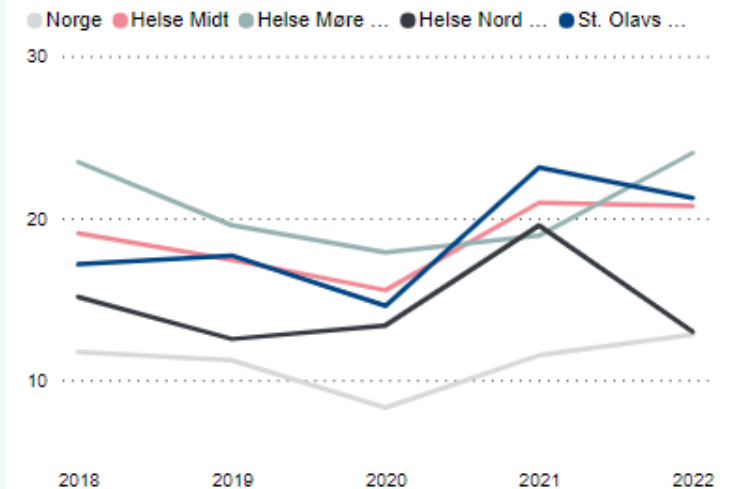

25,2%

Utskrivingsklare liggedøgn antall og per 1000 innb.

Region	Utskrivingsklare
☐ Norge	13
☐ Helse Midt	21
☒ St. Olavs hospital HF	21
☒ Helse Nord Trøndelag HF	13
☒ Helse Møre og Romsdal HF	24

Utskrivingsklare liggedøgn per 1000 innb.

Utskrivingsklare
liggedøgn – I
fylket

⊖ Helse Møre og Romsdal HF	24
⊕	
⊕ Aukra	19
⊕ Aure	4
⊕ Averøy	33
⊕ Fjord	3
⊕ Giske	5
⊕ Gjemnes	10
⊕ Hareid	3
⊕ Herøy (M. og R.)	16
⊕ Hustadvika	8
⊕ Kristiansund	92
⊕ Molde	13
⊕ Rauma	15
⊕ Sande	
⊕ Smøla	14
⊕ Stranda	
⊕ Sula	3
⊕ Sunndal	9
⊕ Surnadal	43
⊕ Sykkylven	7
⊕ Tingvoll	27
⊕ Ulstein	11
⊕ Vanylven	11
⊕ Vestnes	48
⊕ Volda	9
⊕ Ørsta	4
⊕ Ålesund	28

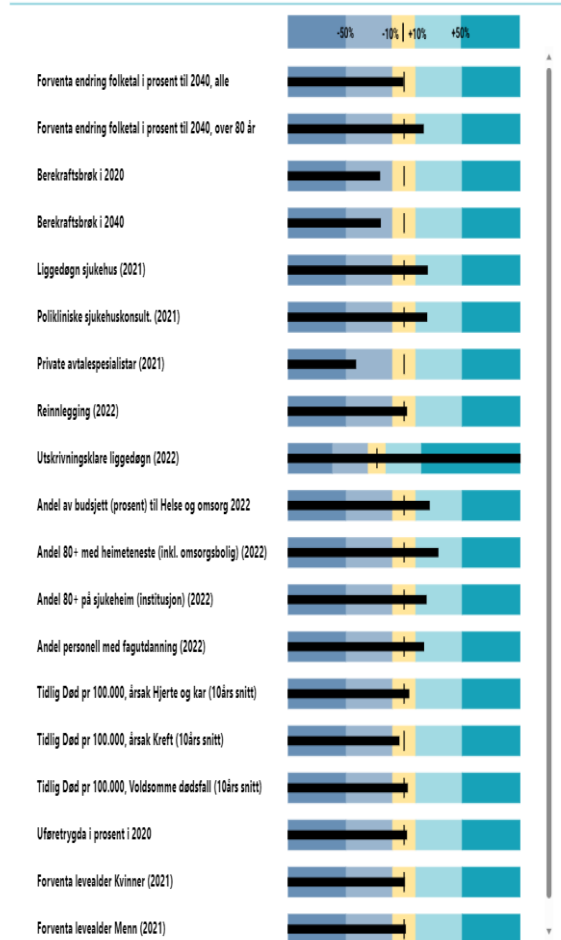
Kommuneprofiler...

Averøy

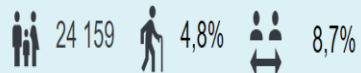

Alle

Nøkkeltal samanlikna med Norge

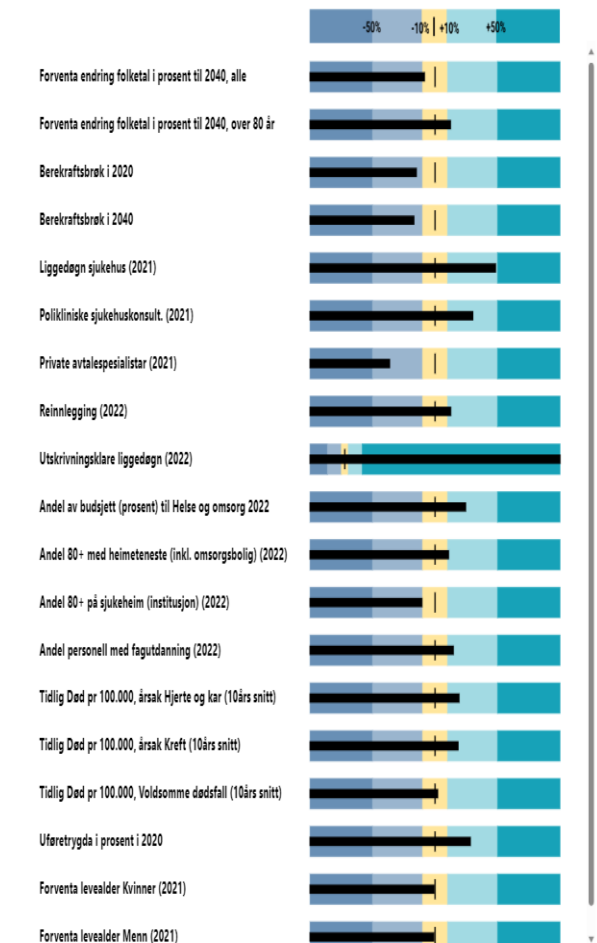

Kristiansund

Alle

Nøkkeltal samanlikna med Norge

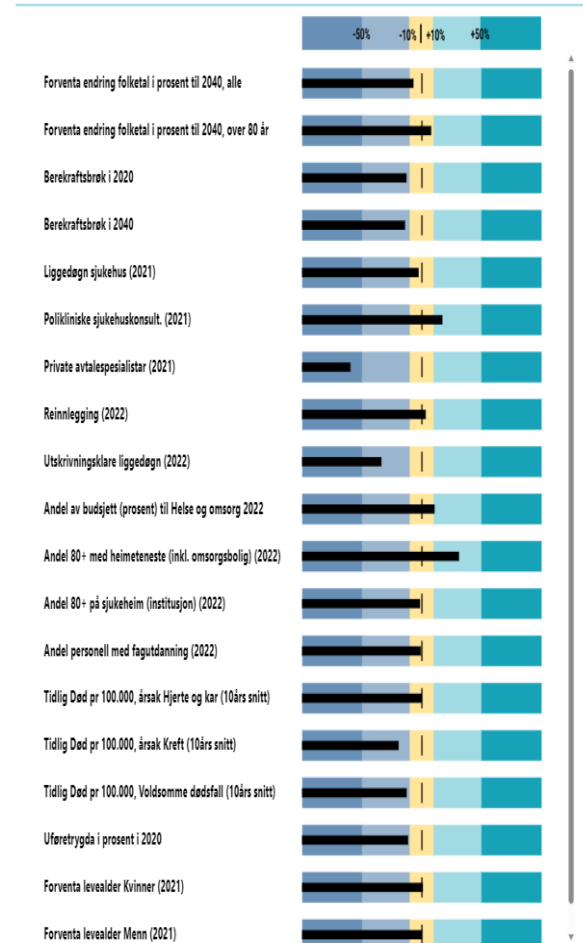

Hustadvika

Alle

Nøkkeltal samanlikna med Norge

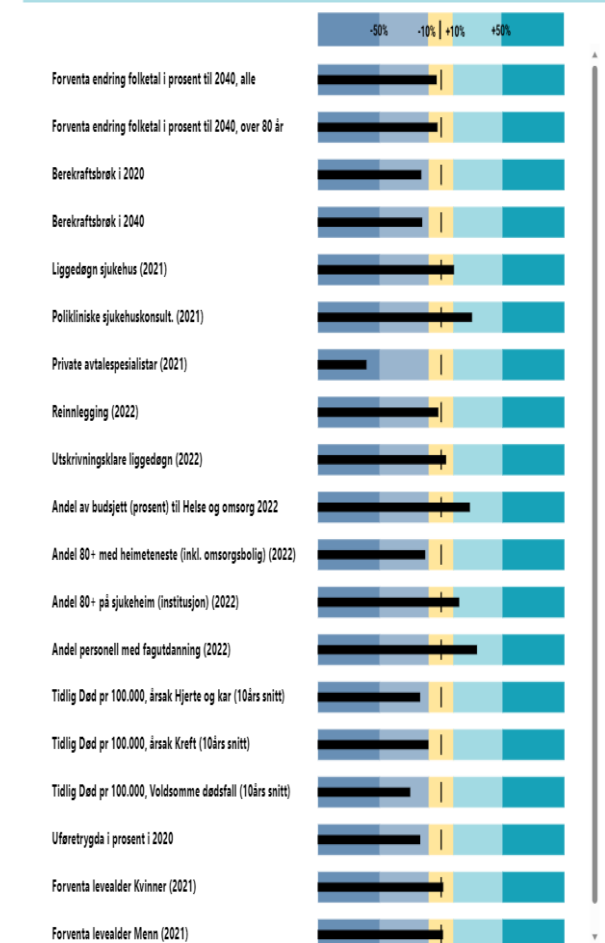

Molde

Alle

Nøkkeltal samanlikna med Norge

Påvirkes vi?

«Skrives ut til egen omsorgsbolig hvor det er bemanning fra kl. 8-14 og kl. 16-22, samt at h*n har oppfølging av hjemmesykepleie daglig og kan ringe til dem ved behov. Pasienten vurderes i behov for økt kommunal oppfølging, og det anbefales på det sterkeste at pasienten får plass ved sykehjem.»

«Grunnet to innleggelser etter fall på kort tid og vanskelig hjemmesituasjon tross økt hjemmesykepleie, vurderes det fra ortopedisk avdeling at pasienten er i behov for korttids plass. Kommunen vurderer at pasienten kan reise hjem med nåværende hjelpesituasjon med tillegg av fallsensor. Det understrekes at eventuelt nytt fall vil underligge kommunens ansvar.»

«Hun er utskrivningsklar og hjemkommune bør ta henne til et korttidsopphold for rehabilitering.»

ep!kr!se

«Vår klare anbefaling er at pasient skrives ut til sykehjem, da pasienten har stort behov for trygging med miljøterapeutiske tiltak. Vi anser det medisinsk uforsvarlig å sende pasient hjem med økt hjemmesykepleie, da h*n har langt kommet demens, samt angstproblematikk og dermed behov for døgntilrettelagt oppfølging.»

Påvirkes vi?

- «Trenger KTO ved utskrivning. Klarer ikke å selv håndtere daglige gjøremål i hjemmet, inkludert personlig hygiene.» - **ved samme person tre dager etterpå** «Pasienten nekter KTO. Skrives ut til bosted.»
- «Det er en uholdbar bosituasjon for pasienten. Det er vurdert fra psykiater, somatiske leger og sykepleiere at hun ikke kan reise hjem ved utskrivelse fra sykehus. Meget stort behov for KTO.»
- «Pasienten er meldt FB i går. Behov for døgkontinuerlig oppfølging sånn situasjonen er nå, behov for KTO.»
- «Psykiater, overlege og spl på post anser det som nødvendig med betydelig økt omsorgsnivå. Pasienten ble ved forrige innleggelse sendt til hjemmet, og ble reinnlagt seks timer etter hjemkomst. Trenger videre døgkontinuerlig observasjon/oppfølging.»

Hvordan påvirker interne
tjenester?

Interne tjenester kan også påvirke...

- Vi vet at kommunene i Møre og Romsdal bruker mer på barnehage og grunnskole.
  - Vil dette påvirke tildelingene i helse og omsorg?
- Kommunens praksis mtp spesialpedagogiske tiltak / PPT
- Fastlegenes praksis
- Helsesykepleie
- Politikere
- OSV

Oppsummering

- Det kan være mange årsaker til at Møre og Romsdal er «annerledes fylke». Jeg mener vi har hatt for liten fokus på dette, spesielt med å finne konkrete årsaker. Når man vet «hvor man blør, så er det enklere å plastre»
- Jeg finner ikke noen som tilsier at vi er SÅ mye sykere enn andre deler av landet.
- Det er både fjord, fjell, ferge, øyer, avstander i andre deler av landet også!
- Tilgang til HUMANKAPITALEN – Ikke så bekymret for penger i norge; [Oljefondet | Norges Bank Investment Management \(nbim.no\)](https://www.nbim.no) pt... **15 107 146 277 293 NOK**
- Er det behov for endring, og evner vi å ta innover oss endringsbehovet? (Og klarer vi å endre oss fortere enn pilspisser?)
- En ting er sikkert... VI KLARER IKKE DETTE ALENE UTEN AT PREMISSELEVERANDØRENE ER MED! – DET STORE SPØRSMÅLET BLIR;

HVORDAN FÅ DET TIL?